

Bilag I.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Kjøbenhavn, den 24. Marts 1903.

I behagelig Skrivelse af 13. d. M. har det ærede Udvalg begært Oplysninger vedrørende følgende Spørgsmaal:

1. Oprindelsen til Præste-, Degne- og Klokkerpengene?
2. Efter hvilke Regler opkræves de?
3. Hvorledes anvendes og fordeles de?
4. Med hvilke Beløb ere de opkrævede i de tre sidste Aar?

I Anledning heraf skal Ministeriet meddele følgende:

ad 1. Oprindelsen til den Afgift til Præsterne i Kjøbenhavn og adskillige Købstæder, der bærer Navn af Præstepenge, gaar meget langt tilbage i Tiden, idet allerede den niende af de saakaldte Ribeartikler af 4. Maj 1542 indeholdt følgende Bestemmelse: „Oc i huilke Kiøbstæder at der icke saa meget pløjes eller saacs, at Tienden oc den anden Rente, som deris Sognepræster hertil hafft haffue, kand forslå eller tilreкке at opholde deris Sognepræster met, da skulle Borgerne oc Sognemændene dertil legge penninge aff deris eget, saa at samme deris Sognepræster faa deris tilbørlige Underholdning, paa det at de diszbedre kunde haffue oc faa duelige oc lærde Sognepræster, som skulle lære oc undervise dennem deris Siels Salighed.“ Det er til denne Bestemmelse, der sigtes, naar det i Danske Lovs 2—12—5 hedder, at „Præsterne skulle nyde i Kiøbstæderne deris Præstepenge tvende gange om Aaret, saa som de hidintil nydt have.“ Om Kirkebetjentene hedder det i Danske Lovs 3—6—3 i Tilknytning til en Bestemmelse i Recessen af 27. Februar 1643, at „alle, som boe i Kiøbstæderne, af hvad Stand de og ere, og i hvad Frihed de sig kunde paaberaabe, skulle give Kirkebetjentene deres Rettighed.“ I Kjøbenhavn ere disse Afgifter til Præster og Kirkebetjente oppebaarne under eet under Navn af Præste-, Degne- og Klokkerpenge.

ad 2. Ved allerhøjeste Reskript af 5. September 1814, kundgjort ved Raadstue-Plakat af 21. s. M., blev det bestemt, at der med Hensyn til Præste-, Degne- og Klokkerpenge i Kjøbenhavn skulde forholdes paa den Maade, at der i ethvert Sogn aarlig ved Rodemestrene skulde ombæres en Protokol, hvori ethvert afgiftspligtigt Medlem i Sognet — og som afgiftspligtige betegner Reskriptet enhver Familie og hver enkelt Person, der bor for sig selv, og ikke er Lem af den Familie, hos hvem han bor — havde at indtegne det Bidrag, han for det løbende Aar vilde yde. Derefter skulde Protokollen gennemgaaes af en for hvert Sogn anordnet Kommission, bestaaende af 3—5 Medlemmer af Sognet, som skulde være bemyndiget til at ansætte dem til højere Bidrag, hvis antegnede Bidrag maatte findes uforholdsmæssige til deres Næringsvej og Stilling, hvorved det i